

نگاهی تازه به ساختار زبان عامیانه در ترجمه رمان سرگذشت ژیل بلاس

از میرزا حبیب اصفهانی

جهانگیر صفری^{۱*}، سیده یاسمن زهرا موسوی^۲.

۱- دانشیار گروه زبان و ادبیات فارسی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه شهرکرد، شهرکرد، ایران

۲- دانشجوی کارشناسی ارشد زبان و ادبیات فارسی گرایش محض، دانشگاه شهرکرد، شهرکرد، ایران

چکیده

آلن رنه لوساژ از پرکارترین طنزنویسان و نمایش نامه نویسان قرن هجدهم فرانسه است. اما اثر کلاسیک او، رمان «سرگذشت ژیل بلاس سانتیلانی» است، رمانی به زبان فرانسه که آن را بهترین نمونه های رمان های معروف به «رند نامه» می دانند. یکی از بهترین مترجمان این رمان، میرزا حبیب دستان بنی است. این رمان را با شیوه های عالی و قدرت بیانی شگرف ترجمه کرده است. میرزا حبیب دستان از پیشگامان تحول در نثر و ترجمه و پدر دستور زبان فارسی است. در ترجمه سرگذشت ژیل بلاس به شدت وفادار به متن است و سعی کرده سه عنصر «روایی بودن»، «طنز» و «امثال و اشعار» را در زبان مقصد با ترجمه خود احیا کند. نثر ترجمه ژیل بلاس مدیون اطلاعات میرزا حبیب از زبان فرانسه، ادبیات کلاسیک، فرهنگ عامه و شعر فارسی است. زبان عامیانه در این ترجمه به خوبی منعکس شده است. این پژوهش جلوه های زبان عامیانه در سرگذشت ژیل بلاس را در سطوح مختلف از جمله: کلمات، عبارات، کنایه ها، ضرب المثل ها و امثال آن بررسی می کند. این مقاله به روش توصیفی-تحلیلی نوشته شده است. بررسی ها نشان می دهد که این ترجمه گنجینه ای از بهترین مثل ها، کنایه های رایج در میان مردم، اصطلاحات و حکمت های عامیانه است.

واژه های کلیدی: زبان عامیانه، رمان ژیل بلاس، ترجمه میرزا حبیب دستان